

Vänsterpartiets
Kommunplan Mora Kommun

2025

Med ekonomisk utsikt 2026 och 2027

Reviderad november 2024

Innehållsförteckning

Del 1: Politisk plattform 2025 till 2027, s. 3

Vår politiska vision, s. 3

Regeringen styr vår budget, s. 4

Klimatsmarta Mora, s. 5-7

Utveckling, s. 8

Utbildning & lärande, s. 9-11

Omsorg, s. 12

Ekonomi, styrning och medarbetare, s. 13-14

Del 2: Ekonomi, s. 15

Driftsbudget, s. 15-16

Resultaträkning, s. 16-17

Investeringsbudget, s. 17-20

Del 3: Summering, s. 21

DEL 1: VÅR POLITISKA PLATTFORM 2025 TILL 2027

VÅR POLITISKA VISION

**Ett klimatsmart Mora
En kommun utan bostadsbrist
Satsa på skola, vård och omsorg**

Vi är ett socialistiskt, feministiskt och antirasistiskt parti på ekologisk grund. Vi vill att Mora ska vara en kommun som satsar sig ur krisen för en ekonomi i balans. Vänsterpartiets Mora är ett Mora som gör det en kommun ska. Det finns bostäder att flytta till, förskolor utan kö, bra skolor och omsorg och ett rikt utbud av aktiviteter. Vårt Mora tar sitt ansvar för klimatkrisen.

REGERINGEN STYR VÅR BUDGET

Beroende av statliga bidrag är en verklighet som många kommuner i dagens samhälle står inför. Dessa bidrag utgör en betydande del av en kommuns budget och är avgörande för att finansiera olika samhällstjänster och verksamheter, såsom skolor, äldreomsorg och infrastruktur. Statsbidragen utgör cirka en femtedel av kommunsektorns totala intäkter. Om de statliga bidragen inte täcker kostnadsökningarna, leder det till ständigt krympande budget i kommunerna.

Regeringen spelar en central roll i att styra utvecklingen i kommunerna genom att fastställa nationell politik, lagar och riktlinjer som påverkar kommunernas verksamhet och ekonomi. Genom att fördela statliga bidrag och resurser kan regeringen påverka vilka områden och projekt som prioriteras i kommunerna och därigenom påverka den lokala utvecklingen.

Denna styrning kan vara både positiv och negativ beroende på hur väl den motsvarar behoven och förutsättningarna i olika kommuner. Å ena sidan kan statliga bidrag och riktlinjer bidra till att främja jämlikhet, rättvisa och hållbarhet i kommunerna genom att säkerställa att resurser fördelas rättvist och att viktiga samhällstjänster tillhandahålls till alla invånare.

I dagens läge fördelas inte resurserna rättvist, vilket leder till olika skatter i olika kommuner och en ojämlik välfärd. Vänsterpartiet förespråkar att staten ska ta in kommunalskatten och sen fördela den mellan kommunerna.

Å andra sidan kan en överdriven central styrning begränsa kommunernas handlingsutrymme och möjlighet att anpassa sig till lokala förhållanden och behov. Det kan också leda till ökad byråkrati och ineffektivitet som hindrar kommunernas förmåga att leverera tjänster effektivt och hållbart.

Vänsterpartiet Mora vill satsa på kommunens kärnverksamheter, utbildning och omsorg. Vi vill satsa på barn, ungdomar och de äldre. Vi vill ha en regering som stödjer detta.

Med vår budget i riksdagen, hade Mora haft 38 miljoner kronor mer.

KLIMATSMARTA MORA

I Vänsterpartiets Mora växer en klimatsmart kommun fram, där invånarnas engagemang och nytänkande leder till hållbara lösningar för en bättre framtid. Med ett starkt fokus på att minska koldioxidutsläppen och satsningar på biologisk mångfald så vill vi bevara naturen för kommande generationer. Mora har blivit en föregångare när det gäller hållbarhet.

I Mora är kollektivtransport det främsta sättet att ta sig fram. Ett välutvecklat nätverk av cykelvägar och gångstråk gör det enkelt för invånarna att ta sig till jobbet, skolan eller affären utan att använda bilen. För de som ändå behöver köra bil finns det elbilspooler och laddningsstationer spridda över hela kommunen, vilket gör det enkelt att välja ett mer miljövänligt alternativ. Vi har slutat att subventionera de fåtal som väljer att flyga. Flyget är ingen kommunal fråga, ansvaret för flygplatsen bör delas mellan Regionen och MSB.

Invånarna i Mora är engagerade i att minska sitt eget klimatavtryck. Genom att satsa på solenergi och energieffektiva lösningar i sina hem har de minskat sin energianvändning

betydligt. Kommunen stöder initiativ för att minska matsvinnet och främja en mer hållbar och lokalproducerad kost.

Mora satsar stort på grönområden och naturskydd. Genom att bevara skogar, våtmarker och andra naturområden så bevaras biologisk mångfald och skapar platser för rekreation och välmående för invånarna. Kommunens nya parker och grönområden är välbesökta platser där människor kopplar av, tränar och umgås med varandra.

Kulturen blomstrar i klimatsmarta Mora, där invånarna samlas för att fira och njuta av konst, musik och teater i utomhusarenor och hållbara evenemangsplatser.

Kommunen arbetar också aktivt med att informera och utbilda invånarna om klimatförändringar och hur vi kan bidra till att minska våra egna utsläpp. Genom workshops, föreläsningar och evenemang involveras invånarna i att hitta nya sätt att leva mer hållbart.

Mora är ett lysande exempel på hur en klimatsmart kommun kan se ut. Genom att kombinera medvetenhet, engagemang och nytänkande har invånarna skapat en plats där människor och naturen lever i harmoni.

Mora är en klimatneutral och fossiloberoende kommun senast 2030. För att nå det det behöver vi:

- Installera solceller på alla skol- och förskolebyggnader, där det är möjligt, och låt det bli en del av lärandet.
- Införa en kommunal koldioxidbudget,
- Installera solceller vid all nybyggnation.
- Se till att all nybyggnation är klimatpositiv
- Uppdatera kommunens vindbruksplan
- Verka för ett starkare klimat-och miljöfokus vid upphandling
- Starta upp återbruksverksamheten i kommunal regi igen. Samordna med ett fixotek tillgängligt för kommunens invånare.
- Se till att kommunkoncernens fordon är elektrifierade eller drivs med det klimatvänligaste drivmedlet senast 2025 eller när gällande avtal löper ut.
- Anlägg pendlarparkeringar vid strategiska platser i Moras byar.
- Verka för fler flexresor, även med mindre fordon på kvällar och helger.
- Anlägga fler kolonilotter i kommunen
- Sluta klippa vissa grönytor och anlägga naturliga grönområden, t.ex. ängar. Det är bra för insekterna och den biologiska mångfalden och sänker kostnaderna för skötsel.

- Utveckla större grönområden både för rekreation och bindande av koldioxid.
- Ställa krav på icke fossildrivna gräsklippare vid upphandling samt anlägga en kommunal kompost för gräsklipp och löv där kommuninvånare både kan lämna sitt avfall och hämta jordförbättringsresurser.
- Kräva att kommunens skog sköts på ett ekologiskt hållbart sätt där avverkning sker genom hyggesfritt skogsbruk. Kalavverkning förbjuds.
- Skapa en park och ett evenemangsområde på Strandenområdet.
- Verka för att flytta ansvaret för flygplatsen till Regionen och MSB..

UTVECKLING

I Vänsterpartiets Mora kommer vår kommun att genomgå en fantastisk förvandling när det gäller bostadsbyggande och utveckling i våra byar. Genom att förena innovation med omtanke har vi skapat en miljö där både invånare och naturen trivs och blomstrar. Mora kan vara mer än en genomfart för besökare till en annan ort.

Genom att prioritera hållbara byggmetoder och design har vi inte bara skapat moderna och bekväma bostäder utan också minskat vår påverkan på miljön. Våra nya bostadsområden är integrerade med grönområden och naturliga livsmiljöer, vilket främjar en känsla av gemenskap och välbefinnande hos våra invånare. Det finns en blandning av lägenheter och villor i områdena vilket motverkar segregation.

Samtidigt har vi inte glömt bort våra byar, där vi ser stor potential för tillväxt och utveckling. Genom att investera i landsbygdsutvecklingsprojekt har vi främjat hållbara jordbruksmetoder, stöttat lokala småföretag och skapat nya arbetsmöjligheter för invånare i dessa områden. Vi är stolta över att ha bidragit till att bevara den unika karaktären och kulturen i vår landsbygd samtidigt som vi öppnar upp för nya möjligheter och tillväxt.

Tillsammans har vi skapat en mer levande, hållbar och blomstrande framtid för vår kommun och dess invånare.

- För en bra och jämlik välfärd krävs ett starkt skatteunderlag. Vi behöver därför öka inflyttningen till Mora. Detta gör vi bl.a. genom att bygga fler bostäder och tillsammans skapa fler arbetstillfällen.
- Mora Strand får i uppdrag att bygga lägenheter UTAN att sälja av lägenheter. #moraärintetillsalu.
- Bygg klimatsmart och energisnålt.
- Inför krav på att entreprenörer och underentreprenörer som arbetar och bedriver handel med Mora kommun ska följa svenska kollektivavtal.
- Övergå till ett licensfritt operativsystem i syfte att spara pengar.
- Inför en bypeng (landsbygdsprogram) för att bidra till utveckling i hela kommunen.
- Kommunen ska äga och driva idrottsanläggningar
- Skapa fler ytor för spontanidrott och andra gemensamma ytor för rörelse och rekreation.
- Bygga en evenemangsområde på Strandenområdet.

UTBILDNING & LÄRANDE

Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov där omsorg, utveckling och lärande utgör en helhet.

Verksamheten ska anpassas till alla barn i förskolan. Alla barn ska få erfara den tillfredsställelse det ger att göra framsteg, övervinna svårigheter och att få uppleva sig vara en tillgång i gruppen.

För att kunna uppnå intentionerna och kraven i läroplanen för förskolan behöver det finnas personal som kan tillgodose varje barns behov. Mora kommuns riktvärde för antal barn i förskolegrupper skiljer sig markant från Skolverkets riktvärde.

Att tidigt satsa på barns lärande kommer att bidra till en större måluppfyllelse för såväl förskolan som för skolan. För att alla barn ska kunna utvecklas efter sina förutsättningar behöver det finnas vuxna som har tid, möjlighet och ork att möta varje barn i dess utveckling. Att satsa på fler vuxna per barn i förskolan bidrar också till en bättre arbetsmiljö för personalen och kan på så sätt bidra till kompetensförsörjningen av utbildad personal.

Skolan ska vara en plats där barn och unga får utvecklas efter sin förmåga och känna glädje och lust att lära sig. Skolan ska stötta och utmana eleverna i sitt lärande och bidra till att eleverna får arbeta med uppgifter som berör dem på riktigt, samtidigt som de tillägnar sig grundläggande färdigheter. Alla barn och unga ska ha chansen att lyckas i skolan och utvecklas i sin takt och efter sin förmåga. Därför måste insatser sättas in tidigt för att stötta

varje elev som behöver extra hjälp för att lyckas. Att satsa på grundskolan och eleverna redan i låg ålder bidrar förutom att eleverna mår bättre också att de presterar bättre vilket också bidrar till minskade kostnader för kommunen då färre ungdomar behöver gå ett extra år på individuella programmet på gymnasiet, som idag är det största gymnasieprogrammet i Mora. Varje ungdom som inte lyckas med sin skolgång riskerar att hamna i utanförskap med de risker som det medför med missbruk, kriminalitet och psykisk ohälsa. Samhället har ett stort ansvar att se till att barn och unga känner sig lyckade och kapabla. Varje ung människa som hamnar i utanförskap kostar dessutom samhället en massa pengar.

I stället för att skära ned i budgeten för förskola och skola vill Vänsterpartiet Mora prioritera barn och unga i kommunen. Vi vet att en bra skola gör att elever både mår bättre och presterar bättre. Dessutom blir det en investering i framtiden, dels ekonomiskt för kommunen och inte minst för de barn och unga som får det stöd de behöver och kan ta steget ut i vuxenlivet med tillförsikt.

Vi i Vänsterpartiet vill satsa på innehållet i skolan. Självklart vill vi att personal och elever ska vistas i fina och ändamålsenliga lokaler, men inte till priset att det påverkar antalet lärare och andra vuxna inom skolans väggar. Det behövs fler lärare och andra vuxna i skolan, inte färre. Vi vill verka för att Mora har skolor som omges av grönområden, som bidrar till återhämtning och som stimulerar aktivitet och kreativitet. Därför säger vi nej till att bygga en skola i centrum av vägnätet. Överlag behöver Moras skolor rustas för att skapa bra förutsättningar för elever och personal. Vi vill inte att det bara ska satsas på en skola i kommunen.

Svenska för invandrare (SFI) gör det möjligt för nyanlända att snabbt komma in i samhället och arbetslivet. Det är en nödvändighet om kommunen ska klara kompetensförsörjningen i framtiden.

Låt Moras för- och grundskolor utmärkas av glädje, lust att lära, kreativitet och elevinflytande samt bra arbetsförhållanden!

- Stoppa nedskärningarna inom skola och barnomsorg
- Nej till en skola på Strandenområdet
- Prioritera barns och ungas fysiska och psykiska hälsa
- Minska barngruppernas storlek i förskolan så att de följer Skolverkets rekommendationer.
- Satsa på gröna skolgårdar som stimulerar rörelse, kreativitet och bidrar till återhämtning
- Skapa måltidsglädje och goda matvanor. Minska matsvinnet genom egna tillagningskök och en trevlig serveringsmiljö.
- Öka andelen klimatsmarta råvaror
- Utveckla elevernas inflytande över undervisningen

- Satsa på fler vuxna i skolan för ökad trygghet, bättre arbetsmiljö för lärare och elever samt ökad måluppfyllelse.
- Omorganisera och nivåanpassa SFI-utbildningen efter förkunskaper och ta bort tidsbegränsningen.
- Verka för att de som har behov av SFI skall få tillgång till det från dag ett.
- Kontinuerlig och efterfrågad kompetensutveckling för kommunens personal.
- Återinför Ungdomsdemokratidagen.
- Bygg fler mindre multiarenor i bostadsområden för att stimulera spontanidrott.
- Renovera och bygg skolor och förskolor

OMSORG

Välfärd och livskvalitet är centrala förutsättningar för ett harmoniskt och välmående samhälle. Inom vård och omsorg strävar vi efter att erbjuda en trygg och respektfull miljö där människor kan få den hjälp och stöd de behöver för att leva ett självständigt och meningsfullt liv.

Skyddade boenden och HVB-hem spelar en viktig roll för dem som behöver extra stöd och skydd, såsom personer som flykt undan våld eller unga som av olika skäl inte kan bo hemma. Dessa boenden erbjuder en trygg och stabil miljö där individer kan få den vård, omsorg och hjälp de behöver för att kunna komma vidare i livet.

Idrott, friluftsliv och kultur är också avgörande för att främja välfärd och livskvalitet i samhället. Genom att erbjuda möjligheter till fysisk aktivitet, naturupplevelser och kulturella evenemang skapar vi en meningsfull fritid och främjar hälsa och välbefinnande hos invånarna.

Genom att investera i dessa områden och skapa en inkluderande och tillgänglig miljö där alla kan delta och känna sig välkomna, bidrar vi till att stärka sammanhållningen och trivseln i samhället. Välfärd och livskvalitet handlar inte bara om materiell välfärd utan också om att känna sig trygg, respekterad och delaktig i samhället.

- Tillgodose medborgarnas behov av förskola.
- Tillgodose behovet av äldreomsorg
- Utöka digitala hjälpmedel i hemtjänsten.
- Skapa fler skyddade boenden.
- Starta en kommunal kvinnojour i Mora.
- Bygga ett kommunalt HVB-hem.
- Beredskap för att vid behov bedriva asylboende i kommunal regi.
- Öka bemanningen inom vård och omsorg så att behoven får styra. Detta medför en bättre arbetsmiljö med personal som trivs och stannar inom kommunen.
- Skapa måltidsglädje och goda matvanor. Minska matsvinnet genom egna tillagningskök och en trevlig serveringsmiljö.

EKONOMI, STYRNING OCH MEDARBETARE

Vänsterpartiet Mora prioriterar en ekonomisk och organisatorisk modell som sätter människors välfärd och gemensamma intressen i centrum. Avbryt köp- och säljsystemet mellan olika förvaltningar, då detta leder till fördyringar och onödig administration. Vi motsätter oss privatiseringar av våra gemensamma tillgångar och strävar istället efter att behålla kontrollen över viktiga samhällstjänster och resurser.

Genom att hålla verksamheter inom offentlig regi kan vi säkerställa att de tillhandahåller högkvalitativa tjänster som är tillgängliga för alla, oavsett ekonomisk ställning eller bakgrund. Taxor och avgifter ska inte försvåra tillgängligheten. Detta är särskilt viktigt inom områden som vård, skola och omsorg, där tillgänglighet och jämlikhet är avgörande.

Vänsterpartiet Mora värnar också om personalens inflytande och medbestämmande i beslutsprocesser som påverkar deras arbete och arbetsvillkor. Genom att involvera medarbetarna i planering och utveckling av verksamheten kan vi dra nytta av deras kunskap och erfarenhet för att skapa en mer effektiv och välfungerande organisation.

Vi tror på att bygga starka och engagerade team där varje medarbetare känner sig delaktig och uppskattad. Genom att erbjuda möjligheter till fortbildning, utveckling och inflytande skapar vi en arbetsmiljö där människor trivs och kan växa både professionellt och personligt.

Genom att prioritera en ekonomi och styrning som främjar gemenskap, jämlikhet och delaktighet kan vi skapa en hållbar och välmående kommun där alla invånare och medarbetare har möjlighet att nå sin fulla potential.

- Kommunal omställning till en ekonomi som verkar för en klimatsmart utveckling.
- Sänk den kommunala borgensavgiften till 0,15 procent
- Mora kommun bör främja sociala företag genom att efterfråga deras tjänster.
- Personalen skall ha inflytande över schemalagningen och där det finns möjlighet bör det göras försök med 30-timmars arbetsvecka.
- Välkomna icke vinstdrivna verksamheter inom välfärdssektorn.
- Minska antalet kontorsarbetsplatser genom mer distansarbete och delade rum.
- Ta tillvara på personalens förslag till förbättringar och besparingar genom att återrapportera till nämnderna vad som kommit fram på arbetsplatsträffar och skyddsronder.
- Ökat inflytande och samverkan för kommunens anställda, vilket ger

nöjdare medarbetare som stannar kvar på sin arbetsplats

- För att motverka en vinstdrivande kostnadsutveckling bör beslutet att införa LOV upphävas
- Stoppa den vinstdrivna privatiseringen av omsorgen. Återkommunalisering av vinstdriven verksamhet inom välfärden.
- Stoppa utförsäljningen av allmännyttan.
- Minska kontot för marknadsföring, då en bra kommun marknadsför sig själv.

DEL 2: EKONOMI

DRIFTBUDGET

Verksamhetens nettokostnad, tkr

Kostnader (+) och intäkter(-)	Budget	Budget	Plan	
	2024	2025	2026	2027
Revisorerna	941	1 282	1 322	1 362
Valnämnd	255	51	303	54
Kommunstyrelsen 1)	133 091	133 091	133 091	133 091
Gemensam överförmyndare	0	0	0	0
Servicenämnd eDIT	0	0	0	0
Miljö och byggnadsnämnden 2)	22 526	23 045	23 575	24 117
Teknik- och servicenämnden	59 771	93 340	97 786	107 727
Kultur- och fritidsnämnden 2)	57 837	59 167	60 528	61 920
För- o grundskolenämnden 2)	443 138	453 330	463 757	474 423
Gymnasienämnden 2)	131 417	134 440	137 532	140 695
Socialnämnden 3)	667 479	687 503	705 728	726 900
Gem nämnd för social myndighetsutövning	0			
Införande av Open Source		-4 000	-4 000	-4 000
Oförutsedda medel/prioriteringsutrymme	0	0	16 938	4 934
Utlagt till nämnderna	1 516 455	1 581 249	1 636 560	1 671 223
Intern intäkt från kapitaltjänsten	-95 569	-115 591	-118 397	-123 488
Intern intäkter personalomkostnader	-323 600	-363 922	-371 173	-381 500
Arbetsgivaravgifter o försäkringar	231 000	287 553	297 042	306 845
Pensioner	135 958	118 858	115 255	115 115
Justeringpost/säkerhetsåtgärder	7 599	3 213	1 494	2 540
Genomfart Mora upplösning	3 850	3 840	3 840	3 840
GC port Sanda upplösning		320	320	320

Hållbarhet	2 000	2 000	2 000	2 000
Sanering mark		5 000	15 000	
Delsumma	-38 762	-58 729	-54 619	-74 328
Verksamhetens nettokostnader RR	1 477 693	1 522 520	1 581 941	1 596 895

- 1) Ingen uppräknig. Effektivisering
- 2) Uppräknig 2,3%
- 3) Uppräknig 3%

RESULTATRÄKNING

	Bokslut	Budget	Budget	Plan	
	2023	2024	2025	2026	2027
Nämndernas nettokostnad	-1 461 688	-1 477 693	-1 498 409	-1 556 653	-1 603 868
Avskrivningar	-63 226	-75 478	-81 640	-82 718	-86 472
Verksamhetens nettokostnader	-1 524 914	-1 553 171	-1 580 049	-1 639 371	-1 690 340
Skatteintäkter	1 097 253	1 109 620	1 167 606	1 209 240	1 258 140
Generella statsbidrag och utjämning	434 459	468 749	481 582	499 793	504 074
Verksamhetens resultat	6 798	25 198	69 139	69 662	71 875
Finansiella intäkter	17 633	3 200	5 000	5 000	5 000
Finansiella kostnader	-12 538	-13 274	-24 663	-23 391	-24 009
Resultat efter finansiell poster	11 893	15 124	49 476	51 271	52 866
Extra ordinära intäkter/kostnader	0	0	0	0	0
Årets resultat	11 893	15 124	49 476	51 271	52 866

Med Vänsterpartiet budget i riksdagen hade vi haft 38 miljoner mer.

INVESTERINGSBUDGET

Investeringar ej beslutade	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Utrustning och anpassning Aula GY		1 000	700	
Kordinatmätmaskin (CCM)		700		
Svetsrobot - Cobot		800		
Svetssimulator		900		
Snösystem Gopshusbacken				1 250
Asfaltsbana Hemus+C7:C9			15 000	
Bro över Hemulån – Vasaloppet		2 000		
Rustning vägbro Prästholmen		3 000		
Läktare med tak vid konstgräsplan Prästholmen		3 200		
Lekplatsuppgradering skolor/förskolor			2 000	
SÄBO 60 pl Noretgården			125 000	125 000
Inventarier nytt särskilt boende Noretgården				8 000
LSS-gruppboendestad Finnäs				25 000
Inventarier till ny gruppboendestad Finnsnäs Socialförvaltningen				500
Värlfärdsteknologi inom äldreomsorg och omsorg		1 410		
Inventarier till nytt särskilt boende och dagverksamhet i Saxnäs		500		
Larm till fastighet Gläntan		1 250		
Inventarier administrativa lokaler				1 000
Totalstation Miljö och Bygg		250		
Infrastruktur nätverk IT				3 700
Implementering av nytt fastighetssystem		1 000		
Offentliga toaletter		3 500		
Belysning Lisselby		1 000		
Solcellsanläggning på tak		5 000	5 000	5 000
Bypeng / Landsbygdsprogram		6 000	6 000	6 000
Exploateringsverksamhet - inköp mark till bostäder/industri		5 700	5 500	
Investeringsbehov	-	37 210	159 200	175 450
Hus F Morkarby anpassas för F-6				3 000
Hus E Morkarby anpassas för F-6				3 000

RosaHuset tillfällig flytt av verksamhet			1 900
GC-väg Älvgatan		2 000	
Renoveringar och nybyggnation av förskolor och skolor	39 000	82 000	55 000
Investeringsbehov Fsk/grsk.plan/kultur/idrott	-	39 000	84 900
Investeringsbehov totalt ej beslutat	-	76 210	243 200
			350

Investeringar beslutade	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Bygg och anläggningsprogrammet – Utemiljö	550			
Gopshusbacken, snökanoner, el, vatten			1 250	
Administrativa lokaler	2 000			43 000
Inventarier skidgymnasiet och vux	1 425			
Inventarier till nytt särskilt boende Saxnäs		4 000		
Anpassning Mora gymnasium				
Friidrottsbanor och naturgräsplan	7 950			
Nybyggnation efter brand Hemus	4 200			
Tändställen gatubelysning	1 700	1 700	1 600	
Solcellsanläggning på tak	5 000			
GC-tunnel Sanda	10 000			
GC-tunnel Sanda tillfartsväg	2 000			
Lokaler byggprogram, skidgymnasiet *	11 000			
Carport skidgymnasiet *	2 000			
Bro Sandängarna *	5 500			
Mora flygplats *	48 000			
Genomfart bidrag statlig medfinansiering	12 350			
Stadsnätutbyggnad	1 000	1 000	1 000	
Pågående investeringar	114 675	6 700	3 850	43 000
Gång- och cykelvägar enl cykelplan	1 000	2 000	2 000	2 000
Upprustning centrum- och landsbygdsmiljöer	2 000	2 000	2 000	2 000
Löpande investeringar fastigheter	20 000	20 000	20 000	20 000
Löpande investeringar fritidsanläggningar	5 000	5 000	5 000	5 000
Löpande investeringar gata/väg	20 000	12 000	12 000	12 000
Infrastruktur nätverk IT	9 100	13 060		

Lokalbehov vht - Lokalstyrgrupp	3 000	3 000		3 000
Övriga fastighetsinvesteringar	2 000			
Övriga infrastrukturinvesteringar	1 800	1 800	1 800	1 800
Inventarier nämnder - Lokalstyrgrupp	3 000	3 000	3 000	3 000
Löpande investeringar	66 900	60 860	44 800	47 800
SUMMA EJ BESLUTADE/BESLUTADE	181 575	143 770	291 850	329 150

DEL 3: Summering

Välfärden måste få kosta!

Vänsterpartiets ändringar i korthet för 2025. Vi vill:

- öka Socialnämndens budget med 19,3 mkr. 2025, för att möta behoven av boende, omsorg och sjukvård hos en allt äldre befolkning. Vi räknar upp budgeten med 3% per år.
- öka För- och grundskolenämndens budget med 26,4 mkr. 2025. Vi räknar upp budgeten med 2,3% per år. Detta för att klara de strategiska målen.
- effektivisera kommunledningen, och föreslår därför ingen uppräknning efter inflationen.
- minska lokalkostnaderna för administrativ personal, genom att uppmuntra till distansarbete och delade lokaler.
- att Mora kommun övergår till ett licensfritt operativsystem i syfte att spara pengar, ca 4 miljoner kronor. Dock kan besparingen bli större då licensavgifterna ökat.
- att 6 miljoner kronor per år läggs på bypeng/landsbygdsprogram på för att bidra till utveckling i hela kommunen.
- investera i solceller på tak och mark, 5 miljoner årligen, även 2025 - 2027.
- att Kommunstyrelsen följer kostnaderna för vinterväghållning, i nuläget 14,8 miljoner, som ligger på Teknik- och servicenämnden, och är beredd att skjuta till mer pengar vid snörika vintrar.
- att Kommunstyrelsen följer kostnaderna för placeringar noggrant, i nuläget 34 miljoner, vilket är en kostnad som är mycket svår för nämnden att påverka, och att nämnden vid behov skjuter till mer pengar.
- bibehålla för- och grundskolans, samt gymnasieskolans ramar trots färre elever. Detta är en satsning på barn och unga.
- att borgensavgiften sänks från 0,3% till 0,15%
- att Morastrand får i uppdrag att bygga lägenheter **utan** att sälja av lägenheter. Vårt förslag är att Mora kommun tar ett stort lån för att stärka Morastrands aktiekapital med ungefär 100 miljoner årligen för nybyggnation av klimatpositiva hyreshus.
- kraftigt öka investeringsbudgeten för renovering och nybyggnation av för- och grundskolor.